

เวทีพูนพลังครู ครั้งที่ 1 : ครูผู้สร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดี

ครูผู้ส่งต่อความสว่างไสว ครูผู้ได้รับแรงบันดาลใจและแบบอย่างจากครูที่ดี
วันที่ 14 พฤศจิกายน 2558

เปลี่ยนเด็กเกร ให้เป็นเด็กแกนนำ

ครูต้นเรื่อง : ครูพจมาน เดชะ

โรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่

เครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

กระทรวงศึกษาธิการ

➤ ชมวิดีโอทัศน์ครูต้นเรื่อง : ครูพจมาน เดชะ เปลี่ยนเด็กเกร ให้เป็นเด็กแกนนำ

ข้อมูล	เนื้อหา
คุณวิมลศรี สุขิลวรรณ	จากวิดีโอทัศน์เมื่อสักครู่นี้ เราได้เห็นครูผู้ส่งต่อความสว่างไสวหลายรุ่นด้วยกัน เริ่มจากอาจารย์ได้รับความสว่างไสว มาจากอาจารย์ของอาจารย์อีกที แล้วในวันนี้ก็มีศิษย์อีกมากมายที่ได้รับการส่งต่อความสว่างไสวให้กับเด็กเล็ก ๆ ที่ตามมาอีก ตอนนี้อัดที่อยู่วิดีโอเขาเรียนอะไรแล้วนะคะ
ครูพจมาน เดชะ	ตอนนี้เขาเรียนอยู่ราชภัฏเชียงใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นครูพลศึกษา

ชื่อบุคคล	เนื้อหา
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	ใครจะเชื่อว่า จากเด็กคนหนึ่งที่ไม่มีความรู้เลย เขาจะย้อนเส้นทางกลับมาสู่ความเป็นครู ซึ่งเป็นอาชีพที่ปฏิบัติได้ยาก แต่เขาเลือกที่จะทำอย่างนั้น เพราะเห็นว่าคุณครูนั้นเองที่เป็นแบบอย่าง แล้วคุณครูก็มีเด็กอีกหลายคนที่เป็นศิษย์ แล้วเลยกลับมาเป็นครู จากแรงบันดาลใจที่ได้รับก็กลายเป็นการสร้างอนาคตให้ลูกศิษย์ เป็นทั้งการซ่อมและการสร้างคน เพราะว่าครูไม่ใช่แค่สอนวิชา อันนี้คือหลักคิดที่ชัดเจนจากวิถีทัศนคตินี้ ในการฟื้นฟูชีวิตให้เห็นคุณค่าตนเอง แล้วก็พัฒนาเด็กตามความสามารถ คุณครูมองจากอะไร
ครูพจมาน เดชะ	เราจะให้ความสำคัญ สนับสนุน ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เขา คือ ลักษณะคล้ายทำโทษ แต่ที่จริงให้มาอยู่ด้วยในเวลาว่าง ให้ห่อข้าวมาทานด้วยกัน ทานเสร็จก็ไปล้างถ้วยล้างชาม มีเวลาว่างก็ให้เขาดูวิดีโอหรืออะไร แล้วก็พูดคุยกัน ให้เขาช่วยงานก่อน เขาเกิดความภูมิใจว่าเขาทำได้ แล้วเราก็จะรู้จักนิสัยของเขา อย่างฮึดเป็นคริสเตียน มีความสามารถด้านดนตรี ด้านการนำกิจกรรมทำอะไร พอถึงตอนที่ผมสมัครประธานนักเรียน เขาก็เคยมาถามว่า อย่างผมขี้อายเนี่ย จะเป็นประธานนักเรียนได้มั๊ย ครูบอกว่า ได้สิ เพราะว่าตอนนี้เราไม่ใช่ขี้อายแล้ว แต่ตอนนี้เราเป็นคนดี แล้วเราจะสอนคนอื่นได้ คนเราไม่จำเป็นต้องถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วตลอด ให้คิดกลับมาเป็นผู้นำคนอื่น
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า คนเราเปลี่ยนแปลงได้ แต่ความเปลี่ยนแปลงนั้นคงจะไม่ถาวรถ้าหากขาดผู้ยืนยัน ครูพจมานทำหน้าที่ผู้ยืนยัน แล้วก็ทำให้เขาเห็นคุณค่าของตัวเอง โดยปิดโอกาสเสีย แต่เพิ่มโอกาสที่จะทำให้เขาค้นพบตัวเอง การที่คุณครูได้เอาเด็กมาตอนพักกลางวัน เพื่อไม่ให้เขาไปเจอกับสิ่งเร้าที่เขาเคยพบ เช่น ห้องน้ำ กลุ่มเพื่อนหน้าเดิมๆ จนกว่าเขาจะประคองตัวได้ แล้วก็ฟื้นฟูภาวะเสี่ยง ตรงนี้จะละเอียดอ่อนมาก กับเด็กคนอื่นคุณครูก็ต้องหาวิธีการอื่นไข่ม้อยะ
ครูพจมาน เดชะ	ก็ดูแลแล้วแต่ว่าแต่ละคนเป็นอย่างไร แต่เราก็ให้มาอยู่ใกล้ชิดกับเรา เขาก็จะช่วยงานแล้ว เขาก็จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจ ถ้าน้องมา ใครที่มีความผิดเข้ามา เขาก็จะไปหา ไปพูดคุย ก็ดูว่าใครเป็นกลุ่มเสี่ยงด้านไหน ก็ไปพูดให้น้องฟังถึงประสบการณ์ของตัวเอง บอกน้องว่าอย่าทำ สิ่งนั้นไม่ดี เขาภูมิใจที่เขามีส่วนช่วยครู
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	นี่คืออาจารย์พจมานในวันนี้ แต่กว่าจะถึงวันนี้ อาจารย์ได้ลองผิดลองถูก มีเรื่องเล่าเรื่องหนึ่ง นักเรียนที่อำเภอพร้าวที่คุณครูอยู่ ชกต่อยกันเป็นร้อยคน ท่าน ผอ.ประกาศออกมาเลยก็ไม่หยุด แต่ครูพจมานส่งเสียงออกไปว่า...ขอให้ทำเสียงแบบนั้นด้วยนะ
ครูพจมาน เดชะ	เฮ้ย.. หยุด (ครูพจมาน สาธิตเสียงตะโกนห้ามนักเรียน) นั่นแหละค่ะ เด็กหอบรองเท้าวิ่งกันกระเจิงเลย ที่นั่นมี ปวช. โปรแกรมช่างอุตสาหกรรมซึ่งจะแตกแยก มีเกษตรที่เขาจะเป็นคู่กรณีกัน ทำอะไรก็ไม่หยุด ออกไม่หยุด ใจก็ไม่หยุด

ชื่อบุคคล	เนื้อหา
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	ตอนนั้นอาจารย์ใช้มาดเข้มกับลูกศิษย์ทุกคนในทุกโอกาส จนกระทั่งลูกศิษย์กลัว แต่เมื่อหลาย ๆ รุ่นผ่านมา อาจารย์ก็พบว่าวิธีเดิม ๆ เริ่มไม่ได้ผล อะไรทำให้อาจารย์ค้นพบวิธีใหม่ที่นุ่มนวลอย่างในวันนี้
ครูพจมาน เดชะ	คือ คงจะวัยด้วย แล้วหลังจากที่ได้เข้าโครงการคุณธรรม เราก็ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองด้วย จากเดิมเป็นคนที่ หุนหันพลันแล่น เวลาเราพูด เสียงก็ไป หน้าตาาก็ให้ ทำให้เด็กเขาหนี เขาจะไม่พูดความจริงกับเรา เด็กสมัยนี้ไม่ชอบที่เราไปพูดไปว่าอะไรแรง ๆ เราก็ปรับปรุงตัวเอง พยายามที่จะใช้ด้านบวก ใช้ไม้อ่อนกับเขา พูดดี ๆ
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	อาจารย์ปรับพฤติกรรมตัวเองภายใต้ความรู้ ทราบว่าอาจารย์ได้เข้าอบรมหลายรายการ เป็นรายการประเภทไหน บ้างคะ
ครูพจมาน เดชะ	ได้ไปโครงการคุณธรรม ศึกษาดูงานโรงเรียนอมตยกุล โรงเรียนท่านอาจารย์ก็ได้ไป
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	เราจะเปลี่ยนแปลงได้ต่อเมื่อเรามีกระบวนการทัศนใหม่ กระบวนการทัศนใหม่จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการสั่งสม จนถึงวันที่เราค้นพบว่าวิธีเดิมใช้ไม่ได้ผลอีกต่อไป มีแค่สองทางเลือกเอง ฉะนั้นจะรักตัวเดิมของมัน จะดูจะเข้าไปตลอดชีวิต หรือว่าวันนี้ฉันต้องเปลี่ยนแล้ว เพราะว่าฉันสื่อสารกับลูกศิษย์ไม่รู้เรื่อง แล้วการที่เราเอาเด็กเป็นตัวตั้ง ทำให้เราค้นพบว่า เราต้องสละความเป็นตัวเอง ไม่ว่ามันจะยากเย็นแค่ไหนก็ตาม อาจารย์กรุณาเล่าให้ฟังถึงความยากลำบากในการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เพื่อนครูฟังสักนิด
ครูพจมาน เดชะ	เปลี่ยนลักษณะของเรา ต้องใช้เวลานานอยู่ ก็คือเป็นนิสัย แต่ตอนหลังมา ก็ไปจบที่คำว่าเหมือนการซ้ำเติมเขา ถ้าเราจะช่วยเขา เราก็ต้องแลกตัวเรา เอาใจมาแลกกัน เราก็พยายามมีสติ จะค่า ๆ เราก็ต้องมีสติ ว่าตอนนี้ไม่ได้เราจะเปลี่ยน ตอนหลังก็เป็นไปโดยอัตโนมัติ แต่ใช้เวลานาน
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	ประมาณได้ไหมว่า นานสักกี่ปีที่จะกลายเป็นคนใหม่โดยอัตโนมัติ
ครูพจมาน เดชะ	ใช้เวลาเกือบสิบปีเหมือนกัน จากที่เราทำโครงการ ก็มีเครือข่ายพวกเรา ครูที่ทำโครงการด้วยกัน
คุณวิมลศรี สุมิลวรรณ	ประเด็นนี้สำคัญที่กัลยาณมิตร ถ้าอาจารย์ไม่มีกัลยาณมิตรคอยประคับประคอง คอยยืนยัน เหมือนที่เราคอยยืนยันกับลูกศิษย์ อาจารย์คนเดียวคงไม่มีกำลังใจที่เข้มแข็งที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ถ้าเราถามตัวเอง เราก็จะพบว่า ทุกคนรักตัวตนของเรา เพราะว่าเราสร้างมันมา แล้วก็สะสมเป็นตัวเรา การสละทิ้งตัวตนของเรา มันเหมือนกับการลอกคราบ แน่่อนว่ามีความเจ็บปวดในการลอกคราบ แล้วความเจ็บปวดอันนั้น ถ้าไม่มีอะไรที่มีค่ากว่า เราคงไม่ยอมที่จะทำ

อันนี้อาจจะเป็นประเด็นร่วมของใครหลายคนในที่นี้ เป็นประเด็นที่ทำงานต่อเนื่อง ที่อาจารย์บอกว่าใช้เวลาสิบปี ซึ่งก่อนหน้านี้ก็มีช่วงบอกว่า ไม่เอาละ เวลาสิบปี ไม่นาน ถ้าหากใครสักคนจะเปลี่ยนแปลงตัวเองใหม่ กว่าที่จะเห็นผลก็ต้องใช้เวลาเป็นสิบปี ต้องผ่านช่วงล้มลุกคลุกคลาน อยากจะถามว่าทางฟลอร์นี้มีใครมีประสบการณ์ในลักษณะเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน เกื้อกูลกัน สร้างพลังให้กันและกัน

ครูณัฐพร แจ่มศักดิ์

เป็นครูมา ๓๐ กว่าปี เหมือนคุณครูพจมานตรงที่เป็นคนอารมณ์ร้อน แล้วก็ดู เวลาขึ้นหน้าเสาธง แ่กระแอมอย่างเดียว เด็กก็เจี๊ยบหมดแล้ว ก็อยู่กับเด็กอาชีวะ มีเด็กที่เกรมาอยู่เหมือนกัน ก็ใช้ความรัก พอดีหันมาปฏิบัติธรรม ฝึกสติปัฏฐาน ๔ กับท่านหลวงพ่ोजรัญ ก็เลยได้รู้ตัวเองว่าทำไมเราเป็นคนอย่างนี้ เมื่อก่อนไม่ใช่แค่เด็ก แต่ผู้ร่วมงานด้วยคือไม่พอใจก็ล้มโต๊ะกันเลย แล้วก็คิดว่าตัวเองดีแล้ว เก่งแล้ว ฉันทำถูก คุณทำไมถูก โดยที่ลืมนึกสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป พอเรามาปฏิบัติธรรม เราก็เลี้ยวว่า จริง ๆ แล้ว คนมีความแตกต่างกัน เราพูดไปหวังจะให้เขาเข้าใจอย่างนี้ แต่เขาจะไม่เข้าใจเหมือนที่เราเข้าใจ ตอนหลังพอเรายุติของอารมณ์ได้ ทุกอย่างก็ดีขึ้นแล้ว แล้วก็สามารถทำให้ลูกศิษย์ที่หมดอนาคต สามารถทำงานเลี้ยงตัวได้ เป็นความภูมิใจ

ครูยรรนนิสา คัมภีระ

ชื่อ ยรรนนิสา คัมภีระ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ .ร.ร.พริ้ววิทยาคม เมื่อ ๒๐ กว่าปีก่อน เป็นลูกศิษย์ครูพจมาน ก็ขอยืนยันความดีของครู ถึงแม้ว่าครูจะดุ จะโหด คุณครูอยู่ในใจ ลูกศิษย์เสมอไม่เคยลืม ถึงแม้ว่าคุณครูจะมีบุคลิกภาพอย่างไร แต่สิ่งที่เป็นตัวตนของคุณครูก็คือ ความรัก ความหวังดีที่คุณครูมีต่อลูกศิษย์ พวกเราที่ผ่านมา ๓๐ กว่ารุ่น ก็ประทับใจอยู่ในใจเสมอไม่เคยลืม